

Skipperens Erindringsværksted

Skipperens Erindringsværksted
Gundorfslund 32
9000 Aalborg

Bladudvalg: Gert Kristensen
Morten Hansen
Inger Tvorup
Birgit Baltser

Bestyrelse:

Formand: Gert Kristensen
Næstformand: Villy Borregaard
Kasserer: Hardy Sørensen
Sekretær: Per Anker Christensen
Faglig konsulent: Kjeld Djernø

Suppleanter: Tonnie Skov
Inger Tvorup

Foredragsmøder: Fredage i ulige uger fra kl. 10 til 12
i Altanstuen i Aktivitetscentret,
Gundorfslund 32. 9000 Aalborg.

Kontakt-adresse: Gert Kristensen
Tlf. 28 88 89 69
Mail.: gertkristensen1@hotmail.com

www.skippersamrådet.dk/erindringsværkstedet

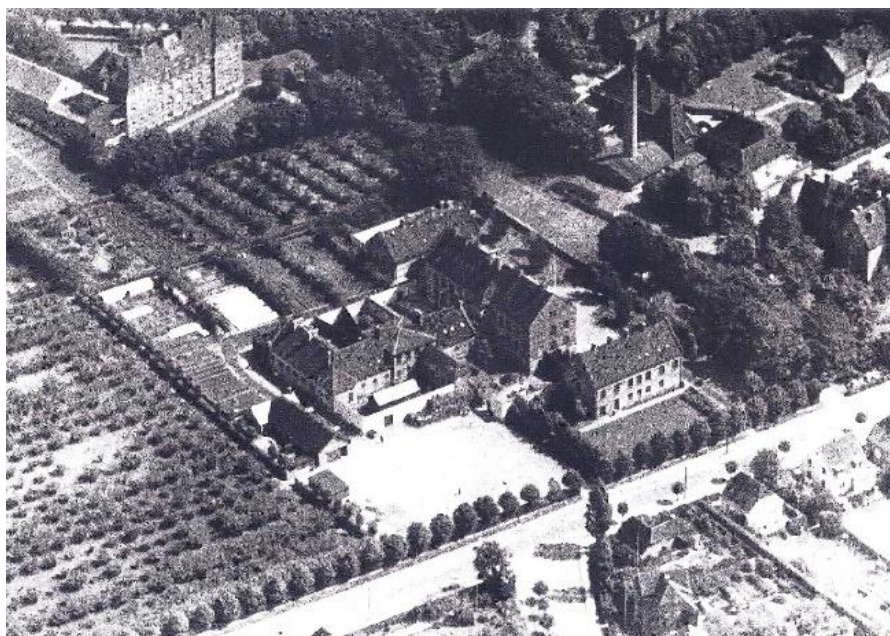
Forord

Skipperens Erindringsværksted fortsætter i dette blad nr. 3. beretninger fra Hobrovejskvarteret, skrevet af vore medlemmer. Der er fokus på tvangsarbejdsanstalten på Mølleparkvej, på Kornblomstvej nr. 18 og på kvarteret øst for Hobrovej, Kærlundsmarken.

Forsørgelses- og Tvangsarbejdsanstalten

Vi får her et blik ned i Forsørgelses- og Tvangsarbejdsanstalten ved Mølleparkvej en gang i 1950'erne.

På dette tidspunkt - nemlig efter socialreformerne i 1933 - var institutionens betegnelse ændret til arbejdsanstalt, og fra 1960 kaldes den Forsorgshjemmet Mølleparkvej 4.

Også rent fysisk forsvandt Tvangsarbejdsanstalten langsomt.

Der blev, som følge af samfundets ændrede holdning, et faldende behov for at anbringe mennesker under tvang - eller som det hed: administrativ frihedsberøvelse.

Institutionen indskrænkede sig og udlejede lokaler og hele bygninger til såvel offentlige instanser som til private firmaer.

Og til sidst faldt de bastante huse et efter et for at give plads til udvidelsen af Aalborg Amtssygehus (Sygehus Syd).

Lige med undtagelse af anstaltens sydfløj, der stadig eksisterer som rammen om nogle af sygehusets funktioner, er hele det fængselslignende kompleks forsvundet.

Statshospitalet - som senere kom til at hedde Aalborg Psykiatriske sygehus - breder sig nu over mere end det areal, der var anstaltens frugtplantage.

Frugtavl og andet gartneri var nogle af de ting de indsatte var beskæftiget med.

Aktiviteterne var i øvrigt, som på almindelige fattiggårde - skærveslagning, brændehugning, fremstilling af halmmåtter og lignende.

Der foruden var der et svinehold med ca. 30 dyr, som trivedes på anstaltens og sygehusets køkkenaffald.

Når Tvangsarbejdsanstalten i sin tid oprettedes, skyldtes det at en ny fattiglov af 1891 forbød anvendelse af en almindelig fattiggård som tvangsarbejdsanstalt. Sådanne opførtes derfor i 1890'erne for et eller flere amter i fællesskab.

Den ved Sofiendalsvej (vejen kom i 1947 til at hedde Mølleparkvej) blev bygget og drevet af Aalborg, Hjørring og Thisted amter med en udgiftsfordeling på henholdsvis 25,2, 39,8 og 35 pct.

De karakteristiske bygninger af gule teglsten og med røde vandrette bånd blev tegnet af arkitekterne Momme og Olesen og placeret et godt stykke syd for byen som det allerførste byggeri i området i 1896.

Forsørgelsesafdelingen tog sig af vagabonderende mandspersoner og løssagtige fruentimmere i det omfang pladsforholdene tillod det.

Begrebet tvangsarbejde var noget man idømte forsømmelige familieforsørgere, alimentanter og hvem, der ellers var kommet til at stå i gæld til samfundet.

I arbejdsanstaltens sidste to årtier var der ikke brug for kvindeafdelingen, da klientellet hovedsagelig var erhvervs- og subsistensløse mænd til afsoning af mindre bøder, som de havde pådraget sig i en brandert, eller som slet og ret var tvunget dertil af den kolde årstid.

Den gradvise nedtrapning af anstaltens pladsbehov gav i sidste halvdel af 1950'erne lejeindtægt fra Mølleparkens kaserne, hvori Dronningens Livregiment havde et kompagni soldater indkvarteret.

Forsorgshjemmet nedlagdes endeligt i oktober 1963, og de få alumner, der boede der til sidst, kunne huses på Aalborg kommunes forsorgshjem Sct. Jørgensgaard.

Forsorgen blev i 1970 den nyoprettede Nordjyllands amtskommunes anliggende, og herfra måtte betales en krone pr. år for leje af Sct. Jørgensgaard.

Et udvalg blev imidlertid hurtigt nedsat, og det besluttede at bygge et moderne forsorgshjem i Svenstrup.

Dette åbnede 14. september 1973, og er i mellemtiden kommet til at hedde Svenstrupgård.

Hjemmet huser nu, foruden subsistensløse og landevejsriddere, en stigende del af befolkningen fra alle samfundslag.

Denne triste udvikling hører de seneste årtier til.

Kjeld Djernø

Program for foråret 2016

Skipperens Erindringsværksted starter medlemsmøderne den 22/1-2016.

På aktivitetscentret kan der købes kaffe / the og brød m.m., som kan indtages i kantinen fra kl. 9.30-10.00, hvorefter det ordinære medlemsmøde afholdes i Altanstuen fra kl. 10-12.

22/1 : Temamøde.

5/2 : Temamøde – Kjeld Djernø viser film.

19/2 : Temamøde – Besøg i Infohuset i Østerådal v. Esben Buch.

4/3 : Temamøde – Arkivarbejde m.m.

16/3 : Generalforsamling kl. 19.00 (University College Nordjylland)

18/3: Temamøde – Om politiarkivet v. Lars Kvejborg.

01/4 : Temamøde – Arkivarbejde m.m.

15/4 : Temamøde – Foredrag v. Morten Hansen

29/4 : Temamøde – Foredrag.

13/5 : Temamøde – Besøg på Mariendals Mølle.

27/5: Temamøde – Arkivarbejde m.m.

10/6 : Temamøde - Besøg på Hammerværket i Godthåb.

24/6 : Temamøde - (Sankthansdag)

Herefter holdes der sommerferie med opstart til efteråret efter nærmere aftale.

Har du brug for yderligere oplysninger eller hjælp til transporten, så kontakt Gert Kristensen, tlf. 28 88 89 69.

Husk at betale årskontingent, der i.h.t. generalforsamlingen 2015, er på kr. 60,00 - til konto 9280 - 4574289225 eller til formanden inden d. 1. marts-2016.

Set og Sket i 2015:

Den 30. maj deltog vi fra Erindringsværkstedet i Skipperdagen, arrangeret af Skipper Samrådet. I det opstillede telt blev der vist udsnit af vore gamle fotos, herunder Erindringsværkstedets mange skolefotos fra Hobrovejens Skole. Imens var der sækkepibemusik, børneløppemarked og pølsevogn på Skippertorvet.

Vi besøgte Lundbysamlingen d. 11. september. Formand Leo Christensen fortalte på spændende vis om slaget ved Lundby i 1864, om samlingens tilblivelse og om de aktiviteter, der stadig er i Lundby til minde om det historiske slag.

Set og Sket i 2015:

I stedet for en lang efterårs-gåtur i Øster Ådalen, havde vi d. 25/9 inviteret naturvejleder Esben Buch til et medlemsmøde, hvor han på vanlig levende vis fortalte om områdets historie og om mange af de spændende planter og dyr, der er at finde.

Sportsarkivet på Harald Jensens Vej var rammen om årets sidste historiske besøg d. 6. november. John Laden Jensen gav en spændende orientering om arkivet, krydret med sportslige anekdoter fra tidens løb. Efterfølgende rundvisning.

Skipperens Erindringsværksted

Indkaldelse til Generalforsamling

Onsdag d. 16. marts 2016 kl. 19:00 - ca. 21:30.

Mødested: University College Nordjylland, Hobrovej 85, Aalborg.

Dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Årsberetning
3. Årsregnskab
4. Indkomne forslag
5. Budget 2016/2017
(herunder fastsættelse af kontingent)
6. Valg af 2 bestyrelsesmedlemmer.
Hardy Sørensen, (ønsker ikke genvalg),
Kjeld Djernø.
7. Valg af 2 suppleanter til bestyrelsen.
8. Valg af 2 revisorer.
9. Eventuelt.

Der vil blive serveret øl og sodavand til mødet.

Efter generalforsamlingen vil der blive holdt et lokalhistorisk lysbilledforedrag af Kjeld Djernø.

Har du brug for hjælp til transporten, så kontakt Gert Kristensen, tlf. 28 88 89 69.

Gadenavne i Hobrovejs kvarteret:

Stenosvej:

Navngivet 27. marts 1911.

Opkaldt efter Niels Steensen (Steno) (1638-1686).

Berømt dansk læge og naturforsker.

Stene konverterede i 1667 til katolicismen.

Kærlundsvej:

Navngivet 13. oktober 1902. Arealerne syd for Kildeparken

hedder Kærlundsmarken. Heraf navnet. På nr. 22 og nr. 24 lå

tidligere en lille gård, som først hed "Kjærslund", siden "Kjærlund"

og til sidst "Sandhuset" med relation til grusgraven ved Hobrovej

Rømersvej:

Navngivet 13. oktober 1902.

Opkaldt efter Ole Rømer (1644-1710).

Berømt dansk matematiker og astronom.

Finsensvej:

Navngivet 28. oktober 1912. Opkaldt efter Niels Ryberg Finsen

(1860-1904), Født i Thorshavn. Berømt dansk læge. Hans

undersøgelser af lysets indvirkning på huden blev af meget stor

betydning for lægevidenskaben og førte til oprettelsen af "Finsens

medicinske Lysinstitut". Hans opdagelse af de ultraviolette stråler

gjorde ham verdensberømt.

Forchhammersvej:

Navngivet 28. april 1919. Opkaldt efter Johan Georg

Forchhammer (1794-1865) Berømt dansk professor i geologi.

Søndre Skovvej:

Vejen kaldtes tidligere Brix'vej (Man sagde Brix'esvej!) fordi den

førte op til købmand Brix' Haver (kolonihaver) og murermester

Cordes grusgrav (Mølleparken). Vejviseren nævner aldrig Brix'vej,

men kalder den Skovbakken indtil udgaven fra 1976, hvori den

hedder Søndre Skovvej.

Slagteren på Finsensvej og erindringer fra Kærlundsmarken.

Fortalt af Gerda Pedersen

Jeg kom til Aalborg i maj 1942 og blev gift med Jul i december 1945. Vi boede på Forchammersvej 8 og fik 2 børn. I 1956 flyttede vi på Finsensvej 8 (hus fra 1919) og købte senere den eksisterende slagterforretning i ejendommen.

Overfor forretningen var købmand Ingemann på Finsesvej 7 og købmand Larsen på Tyge Brahes vej 22. På Tyge Brahes vej (39?) var bogbinder Kofoed, "Rullen" i nr. 40 og blikkenslager i nr. 44. På Tyge Brahes vej 17 var teatergarderoben, skomager i nr. 8, smed Jensen boede i nr. 7, og på 2. sal boede skuespillerinden Kay Hvidt. Vognmand Pedersen boede i nr. 9.

På Forchammersvej var der kolonihaver. En del boede der hele året – mange flyttede ind til Pinse. Det nuværende Kirkens Korshærs Herberg blev bygget af tyskerne som lejligheder til befalingsmænd. Ved siden af opførtes "Kaldestationen", den nuværende radioamatørbygning (nr. 11).

Zonen, senere Falck, flyttede ned på Forchammersvej 5 – 7. Øverst var der beboelse. Mellem den bygning og "Kaldestationen" var der et vaskeri.

Tuborg og Carlsberg byggede depot bagved. Det er nu nedlagt, og der er planer om at bygge boliger på området.

Dengang "Rustenburg" (det nye Posthus) blev bygget i 1982, skulle alle kolonihaverne nedlægges. Det var en stor sorg.

Hjemmeværnsgården har været på Forchhammersvej, hvor der tidligere var virksomhed for fremstilling af glas. Efter 2004 blev der bygget andelsboliger på hjemmeværnsgrundens sydlige ende og Plejehjemmet Birkebo mod nord.

Vi havde som nævnt tidligere slagterforretning på Finsensvej. I butikken lavede vi smørrebrød og mindre varme retter, senere hele færdigretter, som vi bragte ud, bl.a. til nogle af beboerne på Gundorfslund.

Der var ikke hjemmehjælp, som man har i dag, så tit måtte vi øse maden op på tallerkenen og hjælpe med at skære det ud for de beboere, der ikke selv var i stand til at klare det selv.

Nogle hentede en varm ret til middag. Andre ville gerne have varmt mad, når de kom hjem fra arbejde. Så der skulle laves mad to gange om dagen. I mange år leverede vi den populære ret, gule ærter til årsmødet for Changs medlemmer.

På et tidspunkt fik vi en henvendelse fra en kunde, som skulle have gæster, og ikke selv magtede at lave maden. På den måde begyndte vi at få bestillinger fra folk, når de skulle have gæster. Så arbejdsdagene kunne nogle dage være helt oppe på tolv timer.

Fra 1961.

Erindringer fra Kornblomstvej i 40'erne og 50'erne

Fortalt af Grethe Otte

Jeg flyttede i efteråret 1943 til Kornblomstvej 5 sammen med mine forældre Magda og Jens Laurits Sørensen.

Huset var knap nok færdigt, da vi flyttede ind. Det var det år, vi oplevede d. 29. august, hvor urolighederne i byen startede efter modstandsmanden Vangsteds begravelse.

Kort tid efter begyndte tyskerne at bygge en luftmeldecentral oppe på bakken. Sådan blev det kaldt dengang. (Nu Kornblomstvej 18).

Medens tyskerne byggede det, var der en bom over vejen nede ved krydset Kornblomstvej og Vestre Allé, med tysk vagt og med lys om aftenen og om natten oppe på arbejdspladsen.

Det blev kun slukket under luftalarm. Kom man hjem om aftenen, blev man fulgt hjem med vagt og et gevær i ryggen.

En dag, jeg stod ved bageren, faldt der en engelsk flyver ned skråt over for byggeriet. Jeg ved ikke rigtig hvordan jeg kom hjem, men da jeg bagefter var oppe at se det, var der et stort hul.

Efter krigen har der været danseskole i bygningen, som tyskerne byggede. Vores dreng Anders har gået til dans der ved Børge Kristensen.

Den blev så senere vandrehjem, i hvor mange år kan jeg ikke huske.

Så kom der unge udenlandske universitetsbeboere i en årrække.

I 2004 blev det omdannet til almennyttige boliger, "Udsigten".

Min far og onkel startede en skakklub på Restaurant Bejsebakken, "Den lille restaurant med den store udsigt". Jeg har også været oppe og spille skak der.

NY TID - Onsdag den 7. Maj 1947.

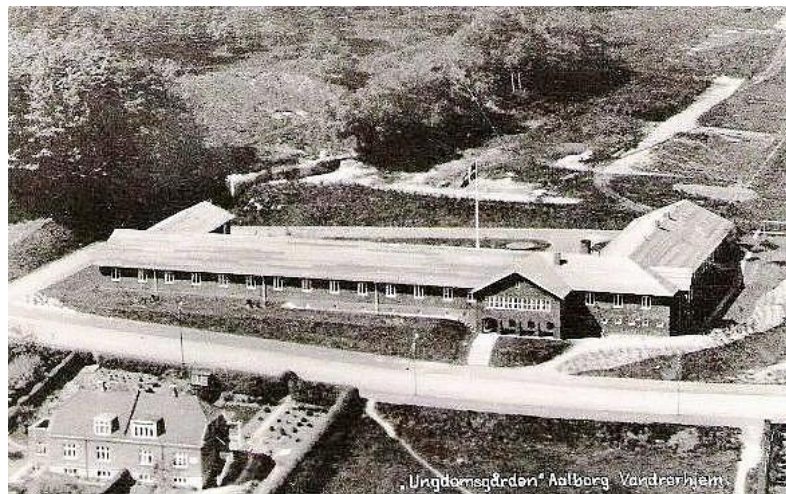
I Dag overtog Aalborg Kommune den store tyske Barak ved Kornblomstvej, hvori det er Hensigten der skal indrettes Vandrerhjem.

Indtil for fire Maaneder siden var Barakken befolket af 300 Flygtninge, men har siden staaet tom, og i Dag er de endelige Formaliteter med Overtagelsen af Barakken fra Flygtningeadministrationen, Arbejdsministeriet og andre Instanser, der skulle spørges, endelig i Orden.

Man er derefter straks gaaet i Gang med at indrette Barakken til sit nye Formaal, men den er i en meget miserabel Tilstand, saa der vil gaa nogen Tid, før den vil kunne tages i Brug. I første Omgang skal Barakken grundig decinficeres, idet man skal have alle de mange Væggelus udryddet. Det vil tage en Uges Tid. Derefter tager Haandværkerne fat, og der er nok at gøre. Alle Ruder er slaaet ud, gulve brudt op, og der ser i det hele taget forfærdeligt ud alle Vegne.

I første Omgang vil man imidlertid nøjes med det aller nødtørftigste, idet man kun vil udbedre de værste Skader, og saa i øvrigt foretage, hvad der kan ske med en Hvidtekost. Man regner derfor med, at man vil have Vandrerhjemmet færdig til Brug med Udgangen af Maj Maaned. Der bliver da plads

*til 165
Vandrere,
ligesom Dansk
Folke-Ferie vil
komme til at
raade over en
Række Lokaler
i den store
Barak.*

Aalborg Vandrerhjem, Ungdomsgården, ved Kornblomstvej benyttedes i 1980'erne af studerende fra Sct. Cloud State University i ni af årets måneder.

SKIFT TIL EN BANK DER BRÆNDER FOR DIG

Book et uforpligtende møde, hvor vi gennemgår **dine** muligheder på tel. **9870 4300** eller kig forbi Vestre Alle afdeling.

Vestre Alle 29
9000 Aalborg
Tlf. 9870 4300
vestre.alle@nordjyskebank.dk

Skipper Samrådet –
Dit lokale talerør.

Skipper Samrådet, der repræsenterer et område med ca. 10.000 indbyggere, ser som sin vigtigste opgave at gøre kvarteret omkring Skipperen til et attraktivt bosætningsområde for både unge og ældre, ligesom det er samrådets ønske at samle hele områdets identitet omkring Skipperen.

Du kan læse mere om Skipper Samrådet på www.skippersamraadet.dk